

Valg. De vide, at Sogneraadene have mundtligt, Byraadene skriftligt Valg. Man har forsøgt ved de sidste Valg at lægge alle mulige Hindringer i Veien for den Frihed, der ligger i Bestemmelsen om skriftligt Valg. Jeg var en Gang til Stede ved et Byraadsvalg, hvor man afdelte et lille bitte Aflukke af Raadhussalen, og saa sagde Valgbestyrelsen: Her skal I gaa indenfor, her skulle I skrive Eders Stemmesedler. Ingen Stemme maa afgives, undtagen den er skreven her — jeg vil ikke sige under Valgbestyrelsens Dine, men under de saa Menneskers Dine, der vare derinde for ret at lægge Pres paa. Jeg gjorde naturligvis Indsigelse derimod under Henvisning til, at det efter Loven og dens hele Analogi og Forudsætning var saa galt som muligt, men de høie Vedkommende fastholdt det; det blev ikke anderledes, og det hjalp nu ogsaa Noget med Hensyn til Valgets Udfald. Paa Klagen erklærede senere ganske vist Indenrigsministeren, at den Maner var ulovlig, og jeg ser, at det er blevet indskjærpet rundt omkring, saa at jeg tænker, at man ikke nogenstunde mere gør det, men at man lader Folk have Ret til at skrive eller lade skrive sin Stemme, hvor man vil, i Byen eller ei, naar man blot selv afleverer den. I Sognene, til Sogneraadsvalgene møder man og siger Navnene paa dem, man vil stemme paa, og det kommer man rimeligvis ogsaa til efter denne Lov „paa den hvert Sted brugelige Maade,“ som det staar i de nugældende Bestemmelser for de Fattiges Kasse; men det er ikke altid saa heldigt. Lad Smaafolk stemme ganske frit, skriftlig, hemmelig, efter deres egen Vist og Tilskyndelse, og det kan saamænd gjerne være, at der saa blev valgt en Venstremand, hvor der ellers vilde være blevet valgt en Højremand, eller omvendt valgt en Højremand, hvor der ellers vilde være blevet valgt en Venstremand; det kunde være, at der blev valgt en Højremand, som trods politisk Sindelag virkelig havde, som det jo, Gud ske Lov, saa tidt findes trods Forskjel i politiske Meninger, viist et varmt Sindelag for de Smaa, der har gjort dem varme om Hjertet overfor ham. Lad de Smaa staa frit ved Valget, men følg ikke det ærede Medlem fra Trø (Broctenhus-Schack) i hans Betragtning; thi mig forekommer det rigtig nok, at selv om det desto værre kan være

sandt, hvad han vel ikke siger, men hvad der med god Logik kan udledes af hans Udtalelse, at dersom Høire ikke faar Raadighed over Kassen, vil den ikke give Noget til den, — det er Tanken hos Herremændene, hos deres Forvaltere og Forpagtere og hos Embedsmændene: de Fattiges Kasse er meget rar, og det er deilig at bruge den til Hjælp for de Fattige, men vi give ikke til denne Kasse, naar vi ikke selv bestyre den — selv om dette maatte være sandt, siger jeg, saa giv ham dog ikke Ret i den Betragtning eller den Tankegang, at vi derfor skulde have konservative Valg her. Er der noget Sted, hvor Hjertelaget skulde raade, og hvor i alt Fald Alle skulde være lige, saa er det paa dette Omraade. Det er en Juryvirksomhed, her finder Sted, dertil maa der ses hen ved Valget af dem, der skulle gyde Njærlighedens Aand ind i det haarde Fattigvæsen, men Juryn skal vælges af sine Egne og derfor skulle vi have almindelig Valgret til at vælge dem, som man tror ere bedst skiktede til at udføre Lovens Viemed. Desværre er det blevet saa, at med Høires, med Ministeriets politiske Regimente, gennem hvilket man bryder Folkets politiske Rettigheder, dets af Alle anerkjendte Rettigheder lige for vore Dine, blander man Politit ind i Alt. Det er bittert og i høit Grad stadeligt, men uaet det er braadne Kar i alle Lande, skal jeg aldrig blive træt af at paastaa, at Skylden kommer fraoven, at de derfra have viist Exemplet, og de have ved dette Exempel givet os en ganske anderledes Ret til at tage Regres, end vi have havt Evne eller Villie til at gjøre. Naar Lovbrudet sættes i System fraoven, vækker det rystende Forargelse hos Alle, der have Lov og Ret og Samsund hjært. Det er det, der er sket her i Landet gennem Maringer, og det er det, der sker den Dag i Dag. At det maa afføde, ogsaa med Hensyn til saadanne Valg, med Hensyn til kommunale Valg, Bevægelser, som vi for de Sagers Skyld, der skulle varetages, beklage, det er ikke underligt. Mere underligt er det, at det ikke er sket langt intensivere, langt stærkere end Tilfældet er. Nei, for os tilbage paa de lovlige Stier, skaf os Agtelse for Lovene og skaf os en Regjering, der hellere vagter, end den gaar en Tomme udenfor Grundloven; saa skaffe De Betingelserne for roligt Arbejde paa